DAILY
اراده
دافغان نشراتي مرکزطلي خپلواکه ورځپانه

سال ششم شماره ۱۱۶
شماره مسلسل ۹۸۳
پنجشنبه ۳۱ حمل ۱۳۸۵ هـ.ش
۲۲ ربیع الاول ۱۴۲۷ هـ ق
20 April, 2006

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

PROPERTY OF AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

پروسه رای اعتماد به

وزرای پیشنهادی آغاز می گردد

وکلای مردم در ولسی جرگه پس از ساعت ها بحث و مشوره ظهر دیروز تصمیم گرفتند تا امروز پروسه دان رای اعتماد به وزرای پیشنهادی حکومت را آغاز کنند.

یونس قانونی رییس ولسی جرگه در آخرین لحظات جلاس پیش از ظهر دیروز به وکلا گفت که بخش اداری شورای ملی ترتیبات نهایی را برای پیشبرد این پروسه اتخاذ کرده و کارت های مخصوص را که در آن عکس های وزرای پیشنهادی چاپ شده با ۲۵ صندوق رای آماده کرده است. آقای قانونی گفت که پروسه دادن رای پس از موافقت وکلای مردم روی چگونگی تابعیت دو گانه وزرای پیشنهادی آغاز خواهد شد. بیشتر بحث های دیروز در اجلاس ولسی جرگه روی چگونگی داشتن تابعیت دو گانه برخی از وزرا مسئله تحصیلات عالی آنان متمرکز بود.

په کندهار کې ۸ مخالف جنګیالی نیول شوي

په کندهار کې افغان دولتی چارواکی وایي چې د افغان او امریکایي ځواکونو په ګډو عملیاتو کې یې د دغه ولایت د میوند ولسوالی د «دوکې» په دکندهار د قول اردو کلی کې ۸ مخالف مشر بیا د مخالفینو د جنګیالی نیولي دي. یو شمیر اډو د له مینځه په دغو عملیاتو کې یوه ورلو ادعا هم وکړه اندازه وسله او مهمات طالب اورپکو په دي هم ترلاسه شوي او اړوند څه نه دي ویلي

شاګردان مکتب رالت و کوب کردند

پیش از ظهر دیروز چند تن که لباس اروی ملی را به تن داشتند توام با خشونت وارد مکتب عبدالهادی داوی شدند و به شماری از شاگردان این مکتب حمله نموده و آنان را لت وکوب کردند. مدیر این مکتب میگوید فرزند یکی از افسران اردوی ملی که درین مکتب درس میخواند با هم صنفیهانش دعوا نموده بود وروید داد دیروز نیز از همین جا سر چشمه میگیرد. س۴

اتحاد تازه میان حکمتیار و القاعده

صفحه انترنتی بخش پاکستانی خبر داده است. این گزارش که از سوی مسوول بخش آسیای جنوبی بی بی سی نوشته شده است آمده است که در اوایل امسال یک جلسه پنهانی به اشتراک برخی از نماینده گان القاعده و حزب اسلامی در ناحیه براولباندا در پشاور پاکستان بر گذار شده بود. درین نشست تصمیم گرفته شد حمله انتحاری در افغانستان افزایش یابد. در گزارش مذکور آمده است که جمال الدین پسر گلبدین حکمتیار به نماینده گی از وی درین جلسه اشتراک کرده بود. فردی دیگر بنام ابو خالد المصری به نماینده گی از سازمان القاعده درین جلسه سری حضور داشته است ص۴

در غزنی چهار تن از افراد مظنون بازداشت شد

پس از آغاز عملیات افراد طالبان در جستجو برای یافتن موبوطات ولایت غزنی

مقامات امنیتی در آن ولایت میگویند که یک شخص مسلح وسه تن از افراد مظنون را بازداشت کرده اند. عبدالله سرجنگ قوماندان امنیه ولایت غزنی گفت که این عده دیروز در ولسوالی اندر آن ولایت بازداشت شده اند که برای رد یابی سایر افراد تحقیقات از آنها جریان دارد. ص۴

د کابینې ۵ نوماندی وزیران له دوهم تابعیت څخه تیر شول

دولسی جرګې مشر پرون دا خبره یاده کړه چې د افغان ولسمشر د کابینې ۵ تنه نوماندی وزیران له خپل دوهم بهرنی تابعیت څخه لاس په سر شول. یوازې بهرنیو چارو وزرات ته نومانډ وزیر داکتر رنګین سپنتاکه څه هم خپل چمتوالی ښودلی، خو لاهم له خپل دوهم تابعیت څخه نه دی تیر شوي. داکتر سید مخدوم رهین، محمد امین فرهنګ، سهراب علی صفري ،محمد اعظم دادفر او سنګین امیرزی هغه وزیران دي چې له خپل دوهم تابعیت څخه تیر شوي. دولسی جرګې مشر وویل چې د پنجشنبې له ورځې څخه به د کابینې ټولو ۲۵ نوماندو زیرانو ته د باور د رایو لړې پیل شي. ولسی جرګې ته د افغان ولسمشر د ۲۵ وزیرانو د پیژندلو ، کاری تګ لارې او پوښتنو لړې پای ته ورسیده

جسد سر بریده یک جوان یافت شد

جسد جوانیکه از سوی پسران خاله اش سربریده شده بود دیروز از ولسوالی میربچه کوت ولایت کابل یافت شد.

مدیر مبارزه با جرایم جنایی قوماندانی امنیه ولایت کابل میگوید که مقتول از مدتی بدین سوء از ولسوالی چهار آسیاب کابل نا پدید شده بود. آقای کوهستانی میگوید پولیس بر اساس اطلاع که از خانواده مقتول در مورد ناپدید شدن او در ولسوالی شکر دره ولایت کابل دریافت نموده بود در نتیجه سعی وتلاش جسد را دیروز از یک چاه در ولسوالی میر بچه کوت در حالیکه سرش بریده شده بود یافت نمود.

مدیر جنایی قوماندانی امنیه ولایت کابل افزود که قاتل و شرکای جرمی که سه تن هستند دستگیر شده اند وقضیه زیر بررسی قرار دارد.

سرمقاله

یو ګونی، او دوه ګونی تابعیت او که دهیواد پالنې پاک او کاری احساس

پرون دخلکو داستازو ترمنځ په ملی شورا کې دوزیرانو دیوګوي او دوه ګونې تابعیت په برخه کې تاوده بحثونه روان وو.

دلوړ پوړو چارواکو په دوه ګونې تابعیت باندې داساسی قانون دتصویب په وخت کې هم زیات انتقادونه موجود وو که چیرې دخلکو استازو په هغه وخت کې غوښه پریکړه کړی وای نو اوس به دومره وخت پرې نه ضایع کیدای په اساسی قانون کې دیو ګونې اودوه ګونې تابعیت په برخه کې یو ځای لیکی چې وزیران باید د افغانستان تابعیت ولري او بیا لیکی که چیرې دوزارت کاندید د بل هیواد تابعیت ولری ولسی جرګه صلاحیت لری چې رد یا تایید یې کړی.

دغینو لوړ پوړو مسوولینو ټینګار په دوه ګونې تابعیت باندې څکه زیات دی چې هغوی لاتر اوسه دافغانستان په حالاتو اوشرایطو باندې دواکمن کیدو او دسراسری امن د راتلو په برخه کې باور نه لري همدا وجه ده چې هغوی نه غواړی چې دهیواد یو ګونې تابعیت ولري که چیرې حالات خرابیږي اویا دخپلې خوښې څوکی ترې اخیستل کیږي نو بیا په هغه وخت ددوه ګونې تابعیت شته والی مهم او ضروری بولي خو داساسی قانون له مخې دداسې دوه ګونې تابعیت دمنلو یا ردولو حق بیا هم دخلکو استازو ته ورکړل شوی دی.

پوښتنه دا رامنځته کیږي چې زموږ دهیواد په اوسنیو شرایطو کې به د دوه ګونې تابعیت رد ډیر مهم وی او که دهیواد د خلکو په وړاندې دوزیرانو تخصص کاری ورتیا د هیواد پالنې ملی احساس؟

فکر کیږي چې دیو ګونې او یا دوه ګونې تابعیت شته والی دتخصص کارکولو ورتیا ملی احساس او هیواد پالنې محک نشی کیدای موږ دپورته دواړو (ګونو) له شتوالی څخه ښې خاطرې نه لرو او دیو یا دواړو (ګونو) درلودونکی دخپلو کارونو او مسوولیتونو په سرته رسولو کې نمیګړتیاوې درلودې.

ډیر ښه او بهتره خبره داده چې ولسي جرګه وزیرانو ته تائید درایې له ورکولو څخه وروسته دهغوی دوه ګونې تابعیت پای ته ورسوی او دهغوی په کاری خواوو باندې دقانون په رڼا کې همیشنی څارنه او کنترول ولری او تر پوښتنو لاندې یې ونیسی که چیرې یې کار نه شو کولای او یا یې خپلې ژمنې تطبیق کولای نشوای باید له دندې څخه یې ګوښه کړی. او په ځای یې نور اشخاص چې کاري ورتیا ولري په کارونو وګماری.

یوه روسی میرمن له خپلو اولادونو سره مسلمانه شوه

په کنړ ولایت کې یوه روسی میرمن له خپلو دریو اولادونو سره یو ځای مسلمانه شوه.

نوموړې له خپل واده څخه ۱۵ کاله وروسته دکلمې په ویلو د اسلام دین ومانه.

محمد زی چې له شلو کلو لږ څه ډیره موده په روسیه کې ژوند تیر کړی دی او هم هلته یې واده کړی دخپلې میرمنې او دري کوچنیانو سره کنړ ته په راستانیدو یې میرمنې او دري زامنو د اسلام مبارک دین ومانه.

وړم مازیګر دینی عالمانو دهغې نوم په مریم واړوه اولس کلن زوی ې حسن او نور دوه یې د داود او موسی په نومونو ونومول.

نوموړی چې په روسي ژبه خبرې کولې وویل په اسلام کې مطالعې وروسته په خپله خوښه او دا چې څښتن یې هم مسلمان و دغه مبارک دیتن ومانه. هغوی یوازې دخپلې کورنیو د لیدو په موخه کنړ ته راغلی وو او بنایې څه موده وروسته هماغه هیواد ته چې تري راغلې بیرته لاړ شي.

طالبان مدارس یا جنگ جویان مسلح ؟

احمد شکیب

اخبار واصله از ساحات باره خیبر پاکستان حاکی از آنست که از اثر ایجاد اختلافات فی مابین مفتی سید شاکر عضو تنظیم جمعیت العلما مربوط مولانا فضل الرحمن که در حین حال گرداننده گی یک مدرسه دینی را در منطقه دوگر هسپتال باره بدوش دارد وپیر سیف الرحمن مشهور به پیرباره که اصلاً از ولسوالی دشت ارچی ولایت کندز افغانستان می باشد وضع این ساحه نا امن گردیده این ا ختلافات زمانی به وجود آمد وشدت گرفت که پیرسیف الرحمن از طریق رادیوی مربوط که در موج اف ام نشرات ازاد دارد افراد تبلیغی را کافر خطاب نمود در مقابل این اظهارات پیرباره، مفتی شاکر برعلیه پیرباره اعلان جهاد نموده وضمن سخنرانی در میان هوا خواهانش از پیرباره خواست تا منطقه را ترک وبه افغانستان بر گردد. باوجود مداخله پولیتکل اجنت خیبر روی مصالحه میان افراد مذکور تنش بین دو افراطی فروکش نکرده واز جانب یک مقام محلي پاکستان از مفتی شاکر خواسته شد تا منطقه را ترک نماید مقامات آی اس آی پاکستان در واکنش به درخواست مفتی شاکر مبنی بر خروج پیرباره از پاکستان دست به کارشده مفتی شاکر را در تاریکی شب با استفاده از نیروهای کماندو وبازداشت وبه محل نامعلومی منتقل نمود. باوجود اتخاذ تدابیر فوق از جانب مقامات محلی خیبر وآی اس آی واخراج هردو رهبران افراطی از منطقه باره میان افراد آنها درگیری های رخ داده که منجر به کشته شدن چند تن از طرفداران شان وبه آتش کشیدن منازل تعدادی از آنها گردید نقطه جالب درینجاست که در گیری مسلحانه تاریخی ۸ حمل سال جاری که میان هواخواهان این به اصطلاح دو روحانی رخ داد به تعداد ۲۵ نفر از جانبین کشته شدند آیا اینها واقعاً افراد روحانی وگرداننده گان مدارس اسلامی هستند ویا تروریستان تادندان مسلح که در یک برخورد عادی افراد آنها ۲۵ نفر شان کشته میشوند آیا اینها سرمعلمان مدارس دینی هستند ویا جنگجویان تمام عیار مربوط به گروپ های تروریستی ودهشت افگنی آیا طالبان مربوط به مدارس آنها باکتاب های دینی وقلم مجهز هستند ویا با ماشیندار های خود کار ووسایل ترور وانفجار، از مقامات استخبارات پاکستان باید پرسیده شود که این همه جنگ افزار نزد این طالبان ورهبران شان از کجا تهیه شده است. منابع مالی خرید این همه تسلیحات از جانب کدام مرجع تامین میگردد وعلت موجودیت این همه گروپ های بنام طالب اما تادندان مسلح از نقاط مرزی پاکستان با کشور ما به منظور ادامه ناارامی ها وایجاد تشنج وصدور این افراد غرض اجرای حملات انتحاری وعملیات های تخریبی در داخل افغانستان از جانب آی اس آی تنظیم گردیده است واز وجود آنها برضد منافع ملی وتمامیت ارضی کشور ما استفاده به عمل می آورند این است نمونه ای از مبارزه سازمان های استخباراتی کشور همسایه پاکستان بر علیه تروریزم واین است حسن همجواری همسایگی نیک که رهبران حکومت پاکستان همواره از آن در قبال افغانستان یادهانی نموده وموجودیت مراکزوکمپ های تعلیم وتجهیز تروریستان را در خاک شان توطئه علیه کشور خود میدانند واز آن انکار می نمایند اما برخورد های خونین اخیر بین گروپ های مسلح مستقر در منطقه باره خیبر واقعیت های موجود در آنسوی مرز های کشور ما را به خوبی بیان می نماید، گزارشات واصله از منطقه باره خیبر تائید می کند افراد مربوط به مفتی سیدشاکر وپیرسیف الرحمن دست به گروگان گیری اطفال وحتی زنان زده اند آیا از نظر محافل استخباراتی پاکستان این عمال به اصطلاح طالبان نقض حقوق زنان واطفال نبوده، کشتار افراد بی گناه که قربانی این حوادث می شوند از جمله اعمال تروریستی به حساب نمی آید وبرعکس همسایگان خویش را متهم بنه صدور همچو افراد بداخل خاک پاکستان دانسته ودر گیری های داخلی این گروه ها را به مداخله خارجی نسبت میدهند در حالیکه حوادث اخیر در وزیرستان شمالی وباره خیبرنشان میدهد که نقاط مرزی پاکستان با افغانستان به پایگاه تروریستان مبدل گردیده است واین واقعیت راهر عقل سلیم درک نموده میتواند به جز از محافل استخباراتی وافرا طیون مذهبی کشور همسایه پاکستان که زاده وپرورش کننده این گروه ها می باشند واز ایجاد این گروپها به منظور پیاده نمودن اهداف آزمندانه شان در مقابل همسایه ها استفاده می نمایند.

نوی کابینه او دهغه دچارو پایلی به څه وی؟

احمد اریوزی

افغان ولس یوه نوی تجربه ترلاسه کړه او نوی څه یی ولیدل هغه پارلمان ته د وزیرانو دکابینی ورپیژندل او له هغوی څخه د باور د رایی ترلاسه کول دی. دی پیښی ته نړیوالو او کورینو مطبوعاتو پراخ انعکاس ورکړ.

خو هغه څه چی ترټولو روښانه وهغه دا چی د نوموړی لست په پای کی ټولو ترقی او سوله خوښتوونکو کسانو دپوښتنی ښنه کیښوده چی ایا داکابینه د افغانی ټولنی دغوښتنو ځواب ویلی شی او که نه، دا ځکه چی په نوموړی لست کی ډیر کسان ښایی دځانګړو اړیکو او دځینو پټواو جوتو فشارونو له املې ځای شوی وی په داسی حال کی چی مونږ په ټولنه کی حتی دافغانستان په دننه کی ډیرنور مسلکی، وړ ،دښه مدیریت او نوم لرونکی کسان هم شته چی ښایی دهغوی کار او فعالیت داساسی قانون سره سم دهیواد ټولو خلکو او ولسونو له لپاره وی. هغوی دولس ګټی ترخپلو ځانګړو ګټو لوړی بولی خو داډول کسان زموږ د جمهور رییس سترګوته لږ ورځی.

دا ښکاره ده چی دسیاسی موخو د ترلاسه کولو دپاره ځینی وخت سیاستوال دمصلحت څخه کار کارخلی، خو هیڅکله ریښتینی دولس منځه راوتلی سیاستوال ملی او دولس ګټی دمصلحتونو څخه نه قربانی کوی په تیرو څلورو کلونو کی څه بریالیتوبونه چی په سیاسی او اقتصادی ډګرونو کی ترلاسه شوی دی هغه دتیرو مصلحتونو نتیجه نه ده بلکی دا بریالیتوبونه د افغان ولس فشار او دنړیوالی ټولنی د صادقادنه مرستو نتیجه ده ولیدل شول چی دهر کوچنی مصحلت په نظر کی نیولو نتیجه په کلونو کلونو دهیواد شاته اچول او ددموکراسی په اړه کی دنویو خنډونو راپیداکول دی چی داستونزی اوس دهیواد درښتینی فرهنګ دودی او په هیواد کی د امنیت دټینګښت په لاره کی ښی په ډاګه شوی. ښکاره ده چی په پارلمان کی دکابینی په هکله غونډو په جوته دا وښودل چی ځینو وکیلانو ډیری اساسی ستونزی او دکابینی د پخوانیو غړو په کار او فعالیت کی نیمګړتیاوی په ډاګه کړی او یو ځل یی دا وښودل چی ددی کابینی ډیر غړی ددی وړتیا لدی چی دولس غوښتنو ته ځواب ووایی مګر دا چی دپارلمان جوړښت څه ډول دی او ډیرو غړو یی څنګه دولس کور ته لاره پیدا کړی ده دا ډول پارلمان څخه دلته داسی ډول کابینی غړی په ډیره اسانی سره تایید ترلاسه کولای شی. دولس هغه هیله چی دحکومت ډیر غړی یوازی او یوازی دولس دحقوقو او ګټو په فکر کی وی ترسره نه شوه. په دی ډول دا کابینه به هم په ښکاره ډیره فعاله و اوسی خو په عمل کی به دوی یوازی وخت تیر کړی او حتی دپخوا په شان دپخوانیو رامنځته کړو ستونزو په اړخ کی یی نوی ستونزی ورزیاتی کړی او دوی وکولای شول چی دهیواد جمهور رییس به دهغو ژمنو په عملی کولو کی چی له ولس سره یی کړی وی نیمګړتیا راولی. خوله دوی څخه ځینو دکابینی پخوانیو غړو له مختلفو لارو په جمهور رییس ځانونه وروتپل چی نومونه یی دکابینی په لست کی راشی. ددی کابینی دکړنو نتایج په دی ډول وی چی امنیتی حالات په همدی ډول پاتی شی، وسله والی غلاوی، دخلکو ځورول، دولس اوشخصی شتمنیو لاندی کول، بډی او اختلاس به دپخوا په شان دوام ومومی دوا س ژبه او فرهنګ به دمنځه تلو په حال کی وی. ټولنیز فساد به وده وکړی بهرنی مرستی به په مختلفو لارو حیف اومیل کیږی بیکاری به هره ورځ زیاتیږی ولس به دپخوا په نسبت نیسمن او په مقابل کی به زور واکی اوا ختلاس کوونکی به ورځ په ورځ زیاتیږی. ملی ګټی به دخطر په امنیتی، فرهنګی او اقتصادی ډګرونو کی زیاتی شی او له هیواد سره به دنړیوالو مرستی لږی شی.

اوس نو پوښتنه رامنځته کیږی چی ایا ولس باید پنځه کاله دی ته انتظار وباسی چی دخپلو زړونو سره برابر جمهور رییس او دپارلمان غړی وټاکی او ترهغی داوسینو ستونزدو په لیدلو سترګی پټی کړی.

ښکاره ده چی پنځه کاله ډیر عمردی او په دی مهال کی یو ولس دښو پلانونو او امکاناتو په درلودلو سره کولای شی ډیر پرمختګ وکړی او هوساټولنه جوړه کړی.

افغان ولس اوس اساسی قانون لری په دی قانون کی دبیان ازادی او دغونډو جوړولو حق په ډاګه شوی دی. رون اندی او ددموکراسی پلوه کسان کولای شی په ډیره زړورتیا اوسنی ناخوالی چی ولس ورسره مخ دی په ډاګه کړی او هم ولس دی ته راوبولی چی دقانونی لارو څخه په استفاده سره په چارواکو زور راوړی چی دوی دزور واکو او ځانګړو کړیو په خدمت کی نه بلکی دټولنی او خلکو ته خدمت وکړی او که نه د له دندو څخه ګوښه شی.

اوس افغان ولس سروزرو موقع ترلاسه کړی ده نړیوالو ټولنه غواړی چی افغانستان دوروسته پاتی والی څخه خلاص او دپرمختګ لوړ و پړاوونو ته ورسیږی په دی ډول د زورواکی نظام چی په واقعی معنا سره حاکم دی رنګ او په ریښتنی معنا سره ولسواکی رامنځته شی. همدا ټکی لیدل کیږی چی پخوانیو زور واکو اوس ډولسواکو په جامو کی دولس په ستونی پښی ایښی دی او ددموکراسی او پرمختګ په لاره کی خنډونه پیدا کوی.

دی نوی تجربی دپخوانیو ترلاسه شوو تجربو په شان په ډاګه کړه چی هر هغه څه چی جوته نه وی او پرمختګ ښکاری تل ښه او پرمختلونکی نه وی بلکی کیدای شی زوړ او په شاتلونکی ځواب و اوسی چی نوی بڼه یی ځانته خپله کړی وی ترڅو ولس تیرباسی.

مګر روڼ اندی کسان تل په دی هڅه کی وی چی واقعیتونه ولس ته بربنډ کړی، ددی کابینی دډیرو غړو کړنی ولس ته جوتی او دنویو څیرو په هکله هم سړی ګومان کولای شی یو او یا دوه فعال وزیران دټولی کابینی پاتی والی او حتی دجمهور رییس ناکامی ښیی.

دولتی لوړپوړگانونه د اساسی قانون په بنسټ د اولس په واک کی ګډل کیږی چی چاته یی سپاری دا دکومی ځانګړی ډلګی، سیمی او یا توکم ملکیت نه دی چی په زور اویا په چل ول پری خیتی واچوی، ولس باید درواج چی دکابینی پوستونه دتوکم او ډلګی له مخی اشخاصتوته ورکړل شی او یوازی داسی کسان چی ملی ګټو او اساسی قانون ته وفاداره مسلکی وړتیا، صداقت، نه ستړی کیدونکی روحیه او په ټولنه کی دښه نوم خاوندان وی په دندو وګمارل شی.

د بیا رغاونې په لور

متصدی: سباوون

افغانستان به څنګه د غالیو د صنعت ولاړ ټینګه کړي؟

اوس چې هیواد د بیا رغاونې په هلو ځلو بوخت دی، نو په دې کې به یو مهم عامل داوي چې آیا دا هیواد کولی شي د غالۍ اوبدلو پر خپل صنعت له سره ولاړ ټینګه کړي چې تر کرنې وروسته د اقتصاد لویه برخه جوړوي او کلنی ارزښت یې ۴۳۰ ملیونو ډالرو ته رسېږي.

خو د غالیو اوبدنه نړۍ ټوله په پاکستان کې بشپړېږي او له هغه ځایه صادرېږي او پاکستاني سوداګر د ټولې ګټې درېمه برخه تر ګوتو کوي.

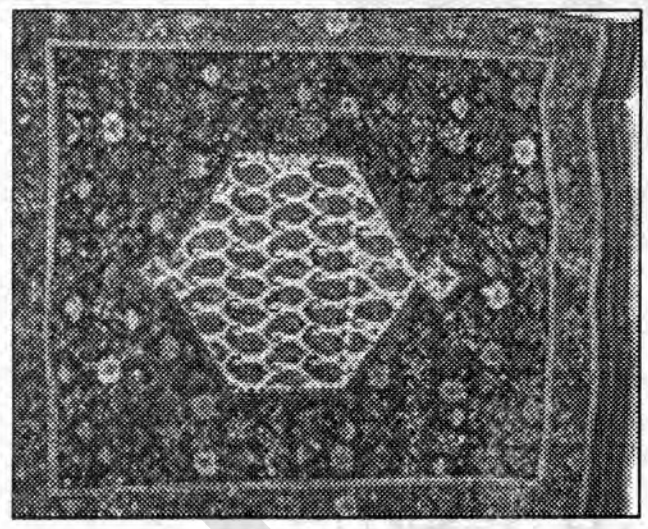

د غالۍ اوبدلو پر صنعت د هیواد بیا کنترول هغه څه دی چې له دې پلوه اضافي ګټه یې د وګړو، په تېره بیا د ښځو او کوچنیانو پر اقتصاد درلودلی شي.

زرداد د پلازمېنې کابل د یوې بېوزلې سیمې په یوه ګردجن دوکان کې کار کوي. ده په دوکان کې هرڅه شته له وریجو او حبوباتو نیولې تر سګرټو پورې. خو دی تر غوږونو پورې په پورونو کې ډوب دی.

خو د دوکان شاته چې یوه پلاستیکي څادر تړي د لمر او رانګې راګرځولې، دهغه دري لونه چې ټولې یې تر لسو کلو ټیټې دی، مرسته کوي چې پلار له پورو وکاږي. دوی د غالۍ اوبدلو د یوې نیغې ولاړې کارګاه تر څنګ کلکې یو په بل پورې نښتې دي او په سختۍ سره کارځایونه، لکه همدا په کورونو کې دي او ډېرې لږې پیسې ګټي. په سلو کې تر ۹۵ ډېرې افغاني غالۍ د پاکستانی سوداګرو له خوا بشپړېږي او بهر ته صادرېږي. ژان کلود پېکارد یې ورته ارټیا لري.

زرداد وویل:

«له ما سره بل امکان نشته. نه غواړم چې کوچنیان دې کار وکړي. دوی باید تر دې آرام ژوند ولري، خو ددې دوکان له کبله زه څه له پاسه زر ډالره پورورې یم. له مور سره بله کومه لار نشته.»

د هغوی مور شیرین ګل د کورد کارونو په منځ منځ کې ددوی پر اوبدلو هم نظر ساتي. هغه اند ښکاري چې دا کار د کوچنیانو ستر ګوته زیان اړوي.

شیرین ګل وایي:

«دا د کوچنیانو لپاره ګران کار دی. زه ورته په قهر سره وایم چې که تاسې دا ونکړئ نو مور به څه کوو؟ له دې لارې ستاسې د بوټونو او کالیو لپاره پیسې تر ګوتو کېږي.»

د غالیو اوبدلو ډېر یې ورته ارټیا لري.

زرداد وویل:

«له ما سره بل امکان نشته. نه غواړم چې کوچنیان دې کار وکړي. دوی باید تر دې آرام ژوند ولري، خو ددې دوکان له کبله زه څه له پاسه زر ډالره پورورې یم. له مور سره بله کومه لار نشته.»

د غالیو اوبدلو ډېر صنعت د هیواد بیا کنترول هغه څه دی چې له دې پلوه اضافي ګټه یې د وګړو، په تېره بیا د ښځو او کوچنیانو پر اقتصاد درلودلی شي.

زرداد د پلازمېنې کابل د یوې بېوزلې سیمې په یوه ګردجن دوکان کې کار کوي. ده په دوکان کې هرڅه شته له وریجو او حبوباتو نیولې تر سګرټو پورې. خو دی تر غوږونو پورې په پورونو کې ډوب دی.

خو د دوکان شاته چې یوه پلاستیکي څادر تړي د لمر او رانګې راګرځولې، دهغه دري لونه چې ټولې یې تر لسو کلو ټیټې دی، مرسته کوي چې پلار له پورو وکاږي. دوی د غالۍ اوبدلو د یوې نیغې ولاړې کارګاه تر څنګ کلکې یو په بل پورې نښتې دي او په سختۍ سره کوچنی کارګاه کې لس دولس نارینه لګیا دي غالۍ مینځي. او کارونه یې پایته رسوي. لومړی پرې څو ډولکې اوبه اړوي او بیا پرې کلک برسونه راکاږي. وروسته غالۍ لمر ته اچول کېږي چې وچه شي.

محمد صفر متي د دې کورنۍ شرکت مشر دی او په هغو څو محدودو کسانو کې راځي چې خپلې غالۍ مخامخ صادروي. دی وایي چې په دې سره یې ګټه په سلو کې تر ۱۵ لوړېږي چې یوه برخه یې ببرته د کارګرانو د معاشونو په لوړولو

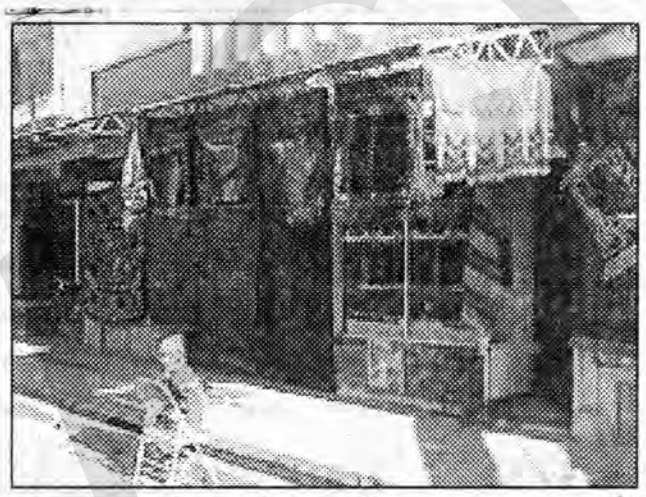

لګېږي. د هغه په وینا که حکومت پوره لاسنیوی وکړي نو دا به نور شرکتونه هم وهڅوی چې ورته کار وکړي.

محمدصفر وایي:

«دا وطن جګړو څپلی دی. مور په دې نوی حکومت خوښ یو او له هغه نه غواړو چې زموږ ملاوتړي د غالۍ اوبدونکو لپاره دې خپله صنعتی سیمه جوړه کړي او پورونه دې ورکړي. دا چې پاکستانی سوداګر ولې دومره شه شول دلیل یې دادی چې بانکونو پورونه ورکړل.»

د افغانستان د غالیو د صادروونکو اتحادیې له خوا ظریف یادګاري لګیا دی پر حکومت زور اچوي چې همدغسې یو کار تر سره کړي. د غالیو صنعت ته چې بیا را ټوکېدل غواړي، ځکه ورکړي او لاسنیوی یې وکړي. حکومتی چارواکي د هغه په وینا ور سره خواخوږي لري خو غالۍ اوبدل د سر سر مساله نده.

ظریف یادګاروایي «منو چې د ګټو له لاسه وتل سړی خوروي او بیخي موږ کړوي. خو موږ پر دې هم پوهېږو چې حکومت ته پکار ده چې تر هر څه دمخه سوله تینګه کړي. په اوس مهال کې ټول پام پر امنیت را ټول دی.»

خو د غالیو پر صنعت د افغانستان ولکه به د زرداد په څېر د زرګونو غالۍ اوبدونکو کورنیو په ژوند کې یو ریښتونی بدلون راولي. د یامانا ټولنې مشر د یامانا په نامه د هغې نادولتي ټولنې مشر دی چې هڅه کوي په دې صنعت کې حالت را ښه کړي. هغه روښانه کړه چې پاکستان څنګه پر دې صنعت خپله ولکه ټینګه کړې ده.

ژان کلود پېکارد:

«د جګړو په کلونو کې کډوال مجبور وو کار وکړي او په پاکستان کې ځانته یو کسب ومومي، څکه نو ډېرو یې د غالۍ اوبدلو کار له سره را پیل کړ. خو چې کله تولیدوونکو غوښتل چې خپل محصولات بهر ته واستوي د پاکستان حکومت دا حکم را وایست چې غالۍ باید د منل شویو استازو له خوا واستول شي چې پاکستانیان وو. همدا وخت وو چې دغو استازو خپلې سوداګریزې کړۍ وغزولې او ورسره جوخت دغه کړۍ د افغاني ټولیدوونکو له لاسه ووتلې.»

په افغانستان کې ډېر اوس غواړي چې پر دې صنعت او په هرکال کې له لاسه وتو ملیونو ډالرو ولکه له سره ټینګه شي. په هیواد کې د بریاوو نویو کیسو ددوی زړونو ته هم هیلې ور اچولې دي.

د کابل د لوبدیځ په یوه ارزښت دوه ځله وخېژي او طبیعي ده چې ورسره جوخت به د دې کورنۍ ګټه هم دوه برابره شي. په دې کورنۍ کې چې د کوچنیانو شمېر یې ډېر نه دی او په تېره بیا چې ډېر یې کار کوي، نو سړی داسې ګڼلی شي چې ډېر کوچنیان به له دې کار نه ووځی او ځای به یې د ساري په توګه د کورنۍ بالغ وګړی ونیسي.»

او ددې مانا دا راختلی شي چې دا او نور افغان کوچنیان کولی شي چې خپلې ورځې د غالۍ اوبدلو پر ځای په ښوونځیو کې تېرې کړي.

دلرغونو اثارو په ساتنه کې کمزورې

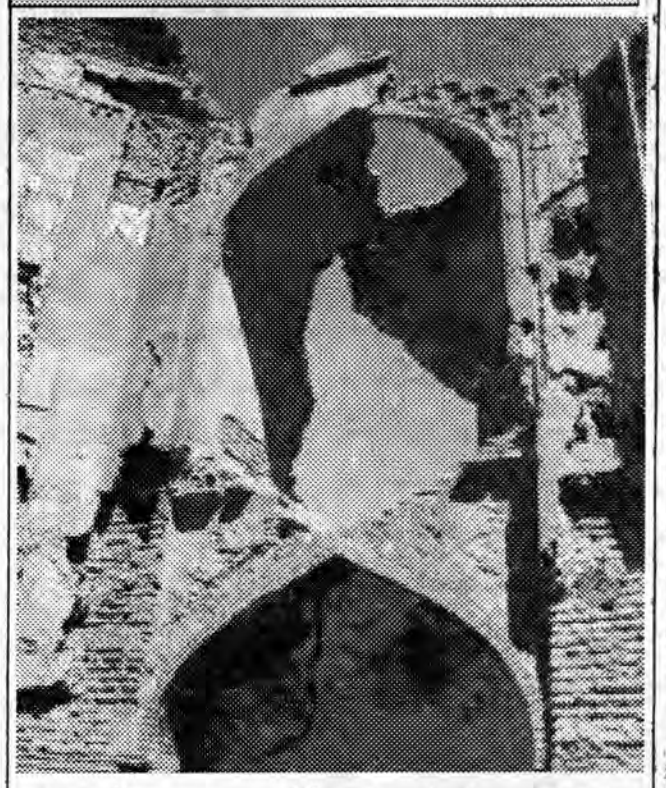

د بلخ ولایت چارواکي وایي چې دوه لرغوني قبرونه د دغه ولایت د چاربولک په ولسوالۍ کې د ناپېژندل شوو کسانو له خوا کېندل شوي دي. د اطلاعاتو او کلتور د ریاست چارواکي وایي چې ددغه ولایت د لرغونو ځایونو د ساتلو وړتیا نه لري.

په تیرو میاشتو کې افغان پولیسو ډېر داسې کسان نیولي دي چې د لرغونو اثارو ناقانونه کاروبار کوي.

دغه دوه لرغوني قبرونه چې د زیارتونو په توګه د سیمه ییزو خلکو لپاره مقدس ځایونه بلل کېدل، کېندل شوي دي.

ځایي خلکو د مولانا خواجه احمد جامي بابا او بابه رستم په نامه د دغو دوه لرغونو قبرونو د کېندنې نومونه یادوی چارواکو بیا د دې خبر له ورکړې څخه خپله بې خبري ښودلې. خو اوس د بلخ ولایت چارواکي وایي چې ددغه دوه لرغونو ځایونو د ساتلو وړتیا نه لري.

په تیرو میاشتو کې افغان پولیسو ډېر داسې کسان نیولي دي چې د لرغونو اثارو ناقانونه کاروبار کوي.

دغه دوه لرغوني قبرونه چې د زیارتونو په توګه د سیمه ییزو خلکو لپاره مقدس ځایونه بلل کېدل، کېندل شوي دي.

ځایي خلکو د مولانا خواجه احمد جامي بابا او بابه رستم په نامه د دغو دوه لرغونو قبرونو د کېندنې نومونه یادوی چارواکو بیا د دې خبر له ورکړې څخه خپله بې خبري ښودلې. خو اوس د بلخ ولایت چارواکي وایي چې ددغه دوه لرغونو ځایونو د ساتلو وړتیا نه لري.

زیارتونه د یو شمیر ناپېژندل شوو وسله والو کسانو له خوا لټول شوي او فکر کوي چې ځینې تاریخي نښې نښانې ښایي تر وړل شوي وي.

تر اوسه پورې پولیسو دا نه ده ثابته کړې چې دغه کېندنې چا کړي دي او نه یې هم څوک د کېندنو په تور نیول شوي دي.

په افغانستان کې د لرغونو ځایونو ناقانونه کېندل او د اثارو قاچاق ددې هیواد لپاره نوې خبر نه ده بلکې دا لړۍ د جګړو له لسیزو څخه پیل او تر اوسه پورې روانه ده.

د بلخ ولایت د اطلاعاتو او کلتور ریس صالح محمد خلیق ویلی چې د اثارو ناقانونه کیدنې روانې دي او زیاته یې کړه چې دا خبر په دې پای ته نه رسېږي چې سترګې تړې پټې شي.

ښاغلي خلیق په ټینګار سره وویل هر وخت چې دی د بلخ ولایت له لرغونو ځایونو لیدنه کوي وینې چې نوې نوې کېندنې شوي دي.

د دې په وینا چې قاچاق کونکي له حالاتو څخه په ګټه اخیستنه د لرغونو ځایونو په ناقانونه او پټو کېندنو لاس پورې کړي.

د بلخ ولایت د اطلاعاتو او کلتور ریس دا هم وویل چې د بلخ په لرغوني بالاحصار کې څو ځایه نوې کېندنې شوي او د قبرونو د کېندنې نومونه یادوی چې یو شمیر لرغوني اثار تر غلا او بیا بهر ته قاچاق شوي وي.

خو پولیس وایي چې دوی څو ځلې د لرغونو اثارو قاچاق کونکي نیولي او قانون ته یې سپارلي دي. خو زیات شمیر لرغون پوهان دا وایي چې تر اوسه پورې دوی د ورته قاچاق کونکي د محکمې خبر نه دی اوریدلی.

په نړیوالو مارکیټونو کې د افغانستان د لرغونو اثارو شتون او موندنه د چارواکو د دې ادعا جوت ثبوت ګڼلی شو چې نه یوازې د افغانستان په شمالي ولایتونو کې بلکې د هیواد په نورو سیمو کې هم د لرغونو اثارو د ناقانونه کېندنو لړۍ د چارواکو د وینا روانه ده.

د فاتحی اعلان

د ولسی جرګې پخوانی وکیل عبدالجلیل(ملنګ) او څارنوال محمد نعیم ورونه، عبدلبصیر ستوری او الحاج نصیر ستوری زامن، د پوهنی وزارت پخوانی وزیر پورفیسور عبدالرسول امین، دپوهنی وزارت دعلمی بورډ غړی او دکابل پوهنتون استاد پوهاند ډاکتر محمد قاسم جمدر، دچاپیریال ساتنی مستقلی اداری مرستیال دوست محمد امین دترور زامن، په دولتی چاروکی د ملګرو ملتونو د یونیما ددفتر صلاح کار او دکورنیو چارو وزارت پخوانی اداری معین شاه محمود میاخیل، داودشاه خان مومند، جمال عبدالناصر، انجینراسدا لله عمرزوی، محمد منګل عمرزوی، ډاکتر زمریالی او ډاکتر غلام مقتدر خوریونه، دهوایی قواوومتقاعد پیلوټ ډګروال صالح الله او متقاعد ډګروال عطاالله فقیر اوښی، محمد حسین زمانی او خیرزمان زمانی ماماګان او ددوی کورنی، ټولو دوستانو او خپلوانو ته خبرورکوی چی دهیواد دملی شخصیت ،شاعر او ادیب ارواښاد ډاکتر کبیر ستوری فاتحه چی جنازه یی ۰ خکی په کنړ کی د دوی په پلارنی هدیره کی خاوروته سپارل شوی دشنبی په ورځ چی دثور دمیاشتی د دویمی نیټی سره سمون خوری دپل محمود خان سره نږدی دعید ګاه په جامع جومات کی دماسپښین دیوی نیمی‌بجونه تر دری نیمو بجو پوری دیوی ورځی لپاره اخیستل کیږی.

ورح دی ښاد وی

نوشته استاد قابل تامل است

محمد قاسم کاکه وال

در شماره مورخ ۳۰ حمل ۱۳۸۵ روزنامه وزین انیس مضمونی تحت عنوان (لغات تازه دری واعتراض پشتو زبانان) به نشر رسیده است. من نام شخصیت بزرگوار آقای واله را از دیر زمانی شنیده ام. گویا از زمانیکه او در پوهنتون استاد بود وبعد ها وظایف دیگری به عهده داشته و فعلاً به حیث یک دانشمند با تجربه وبا داشتن حدود هشت دهه عمر گرم وسرددیده در مسند مسوولیت انتشار روزنامه کابل تایمز قرار دارد.

دانشمند محترم استاد واله در مضمون فوق خود یک مسله راتحت بحث گرفته وگویا پشتو زبانان را به عدم پذیرش انکشاف زبان غیر خود. شان برباد انتقاد گرفته اند.

زبان وفرهنگ مال مردم است. پشتو زبانان زبان دری را زبان خود می دانند وهیچگاه آنرا یک زبان بیگانه نه پنداشته است. به هر حال این حق مسلم گوینده گان هرزبان است، تا مطابق نیاز مندیها وانکشافات ساینس وتکنالوژی زبان خود را انکشاف دهند.

نوشته استاد محترم قابل تامل است. او نو آوری در زبان دری را رایج شدن کلماتی که در ایران سکه زده میشود یا ادبا آنها را از کتب قدیم فارسی استخراج میکنند میدانند ولی برعکس آن استعمال کلمات در پشتو را زاده ذهن گوهر رحمن گوهر ویا به (گران کلان وخورد) ارتباط میدهد. گویا که پشتو زبانان نه متون قدیم دارند ونه ادبا ونویسنده گان که صلاحیت رایج نمودن کلمات را داشته باشند.

البته این طرز تفکر نه واستدلال اگر جز استاد بزرگوار شخصی دیگری میکرد، شاید کسی آنرا آنقدرمهم تلقی نمیکرد چون استاد میدانند که بحث امروزی وبیشترین انتقاد مردم اعم از پشتو زبانان ودری زبانان، برکاربرد واژه های مانند تنش، الگو، واکنش، چالش، وغیره نیست، بلکه اصل مطلب برسر مصطلحات ملیست، که از دیرزمانی در فرهنگ ما به حیث یک اصل پذیرفته شده است ودرماده شانزدهم قانون اساسی نیز بر آنها تاکید به عمل آمده است.

استاد بزرگوار مرحوم دکتور جاوید نزد پشتو زبانها جایگاه خاص خود را داشت وامید است محترم دکتور رهین منحیث وزیر یک حکومت بیشتر افغان باشد تا یک ایرانی.

در اخیر مضمون منتشره نویسنده مجترم میفرماید: افغانستان امروز هزار ویک مشکل دارد. بیایید این مسایل کوچک را یکسو نهیم وبه حل مشکلات عمده همت گماریم. ما هم این را میگویم بشرطیکه صاحب غرضان ما را فرصت دهند.

خداوند متعال این کشور بلاکشیده ومصیبت دیده را از وجود بیماران اجتماعی نجات بخشد.

آمین یارب العالمین

شاگردان مکتب را...

محمد عبدالله کار شناس مسایل حقوقی درین باره میگوید که اردوی ملی صلاحیت مداخله درین مسایل را ندارد و این موضوع به پولیس ارتباط میگیرد. و اما دوکتور عبدالغفور معین تدریسی وزارت معارف با تایید این رویداد میگوید که بررسی ها درین بارهوجریان دارد و وی هیچ ارگان را تازمانیکه نتایج درست بدست نیاید مقصر نمی داند.

در غزنی چهار تن ...

طالبان از چندین روز به این طرف مزاحمت های تازه را برای مردم در ولسوالی اندر ولایت غزنی واطراف آن بوجود آورده اند.

دریک خبر دیگر آمده است که نیروهای امنیتی از فیر یک راکت که آماده پرتاب بالای مناطق مسکونی و تاسیسات دولتی در آن ولایت بود جلوگیری کرده اند درین رابطه کسی بازداشت نشده اما مسوولان گفته اند که در مورد یافتن عاملین آن تحقیق میکنند.

اتحاد تازه میان ...

که به قول نویسنده مقاله پیام ابو معصب زرقاوی رهبری جنگجویان القاعده در عراق رابه اعضای جلسه قرائت کرده است. اشتراک دو تبعه ایرانی در این جلسه نکته تازه یی است که در گزارش تحلیلگر بی بی سی به چشم میخورد این نخستین بار است که از حضور تبعه ایرانی در جلسات افراد القاعده وگروه های تند رو افغانی و پاکستانی سخن میرود، اما درین گزارش گفته نشده است که این اتباع ایرانی به نماینده گی از چه کسانی در جلسه سازمان القاعده حضور داشتند. نویسنده در ادامه گزارش خود به نقل از یک مقام ارشد دولت گفته است که افغانستان در حال حاضر نسبت به موضوع گیری های ایران در برابر افغانستان مشکوک شده است. اما این مقام گفته است که ایران تاهنوز عملاً در قضایای افغانستان دخالت نکرده است.

آقای راول نهار در مقاله خود گفته است که ابو معصب زرقاوی در پیام خود به شاملان جلسه پیشنهاد کرده است که برای افزایش حملات انتحاری در افغانستان به گروه های مخالف دولت کمک های مالی و فنی را فراهم خواهد کرد.

تهدید قرقیزستان به برچیدن پایگاه نظامی امریکا

قرقیزستان هشدار داده است که در صورتی که امریکا با پیشنهاد جدید این کشور در مورد اجاره بهای یک پایگاه نظامی موافقت نکند این پایگاه برچیده خواهد شد.

قورمان بیک باقی اف، رییس جمهوری قرقیزستان، در مصاحبه ای گفته است که اگر مذاکرات جاری بین این کشور و ایالات متحده در مورد افزایش اجاره بهای پایگاه نظامی گنچی به زودی به نتیجه مطلوب نرسد، وی از امریکا خواهد خواست این پایگاه را برچیند.

مذاکرات بین دو طرف از تابستان سال گذشته آغاز شده است.

به گزارش یک روزنامه روسی، دولت قرقیزستان خواستار افزایش اجاره بهای این پایگاه به ۲۰۷ میلیون دالر در سال شده که چند برابر مبلغی است که امریکا در حال حاضر برای آن پرداخت می کند. پس از آنکه دولت ازبکستان، ظاهرا در اعتراض به انتقاد امریکا از نقض حقوق بشر در این جمهوری، در ماه نوامبر سال گذشته دستور برچیدن پایگاه هوایی امریکا در آن کشور را داد، بر اهمیت پایگاه تاسیس شده در قرقیزستان، که در همسایگی ازبکستان واقع است، افزوده شد.

قرقیزستان نیز مانند ازبکستان در سال ۲۰۰۱ با پیشنهاد ایالات متحده برای ایجاد یک پایگاه هوایی به منظور پشتیبانی از عملیات نظامی در افغانستان پس از سقوط رژیم سابق طالبان موافقت کرد.

چند ماه بعد، دولت قرقیزستان پایگاهی را نیز در اختیار روسیه قرار داد که ناظران از آن به عنوان اقدام دولت وقت قرقیزستان برای حفظ توازن در روابط خارجی خود یاد کردند. روسیه جمهوری های شوروی سابق در آسیای مرکزی را حوزه سنتی نفوذ خود محسوب می کند و قرقیزستان کوشیده است همکاری آن کشور با امریکا، به خصوص پس از سقوط دولت عسگر آقایف در نتیجه اعتراض های مردمی، باعث ناخرسندی روسیه نشود.

حدود یک هزار نظامی امریکایی همراه با نفراتی از سایر کشورهای ائتلاف بین المللی در افغانستان، در پایگاه امریکا در قرقیزستان مستقر هستند و به گفته مقامات امریکایی، پشتیبانی از عملیات بشردوستانه در افغانستان بخشی از ماموریت آنان را تشکیل می دهد.

صدام حکم مرگ را امضا کرده بود

کارشناسان به این نتیجه رسیده اند که صدام حسین حکم کشتار روستائیان دجیل را در سال ۱۹۸۲ امضا کرده است.

در محکمه رهبر سابق عراق که پیرامون مرگ ۱۴۸ روستایی تشکیل شده درستی و مطابقت امضای سند فوق توسط متخصصان به اثبات رسید.

گفته شده است صدام حسین و هفت نفر از مسئولان سابق عراق در پی تلاش نافرجام برای ترور صدام حسین در این کشتار نقش داشته اند.

وکلای مدافع بر جعلی بودن امضاها پافشاری کرده بودند.

یوسف عبدالرحمان قاضی محکمه اوایل هفته جلسه محاکمه را دو روز به تعویق انداخته بود تا برای سنجش درستی امضاها فرصت کافی در اختیار کارشناسان قرار دهد.

در میان اسناد یک مورد ظاهرا اعدام های دجیل را تایید می کند و سند دیگر دادن پاداش به ماموران امنیتی دخیل در این ماجرا را تصویب کرده است.

قاضی، جلسه محکمه روز چهارشنبه را با اعلام نظر کارشناسان آغاز کرد.

او گفت: "کارشناسان اسناد و امضاهای صدام حسین را بررسی کرده و یکی بودن آنها را اثبات کرده اند."

به گفته جیمز رینولدز، خبرنگار بی بی سی در بغداد، تایید امضای صدام حسین لحظه مهمی در روند دادرسی دوسیه محسوب می شود. محکمه تلاش دارد نقش مستقیم صدام و دیگر متهمان را در کشتار دجیل با استناد به اسناد موجود به اثبات رساند.

به گفته خبرنگار بی بی سی، هنگام اعلام نظر کارشناسان خط، رهبر سابق عراق به آرامی در محکمه نشسته بود و با کج کردن سرش به طرف قاضی، به آنچه اعلام می شد توجه نشان می داد.

ERADA Daily

اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر ۹۵)
تیلفون موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶

زیر نظر هیات تحریر انتشار میباید
اراده
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: سهراب دیدار

روزنامه آزاد وملی نشریه مرکز نشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: صدیق الله "صادق" و احمد مسعود "ستانکزی"
چاپ: مطبعه مرکز نشراتی افغان

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Suhrab Didar Mobil Phone: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶
Composed & designed by : sidiq ullah (sadiq) & Ahmad shah (wahdat)
eradadaily@hotmail.com
قیمت یک شماره ۳ افغانی